

Medlemsutskick September 2017, Grosshamns Fältstation GFS

Säsongen i Grosshamn är slut för i år. Vi har haft ett fantastiskt år. Nästan 2000 fåglar har vi ringmärkt! Många har bidragit på flera olika sätt för att göra detta möjligt. Vi har bland annat fått fantastiskt fina stolpar, fina nät och en del annat. Många har också hjälpt till att städa, förbättra vårt Märklabb med el, snickerier, gjort affischer etcetera. Dessutom har vi också haft en student som hjälpt till heltid under två månader. All den här sponsringen och direkta gåvor har varit väldigt viktiga för verksamheten. Ringmärkning har därför pågått kontinuerligt från 1 maj till 31 augusti. Ringmärkning har skett 115 av 123 dagar och det har varit storm, regn och andra förhinder som hindrat ringmärkning. Det är viktigt att märka många fåglar eftersom man måste ha tillräckligt stort statistiskt underlag för analyser. Vi har ringmärkt i fem år och nu kan vi snart börja räkna på fågelförändringar bland de cirka 55 arter som vi fångar varje år. Återfynd av fåglar får man för små fåglar ungefär var tusende fågel så det är bara att märka på. Fåglar vi ringmärkt i Grosshamn har faktiskt gett fler återfynd än så, så vi har haft lite tur hittills. Intressanta återfynd har vi fått av lövsångare och koltrast.

Lövsångaren häckar inte i Grosshamn utan är på genomflyttning. Ja några häckar på östra Ramsvik. Här har vi återfynd från Norge, Grebbestad, Skagen och Frankrike. Här har vi antagligen en ny flyttväg, där en del lövsångare när de kommer till Skagen på våren flyger direkt österut till Ramsvik och inte norrut till Norge. Denna flyttled stöds också av att det ibland på våren fastnar lövsångare i fältnäten närmast havet. Vi får fortsätta att studera och hoppas på fler återfynd.

Lövsångaren är tillsammans med bofinken Sveriges vanligaste fågel. Men lövsångaren trängs långsamt undan av gransångaren. Att gransångaren blir allt vanligare ser vi dels på ringstatistiken, men också genom att räkna gran- och lövsångare i naturen. Detta kan man göra genom att lyssna efter revirsången på våren, i Bohuslän 25 april – 15 maj. De två sångarna låter väldigt olika. Lövsångaren har en lång fallande drill (som populärt kan skrivas som: snälla mamma och pappa kan jag inte få gå på bio ikväll) medan gransångaren är tvåstavigt och enformigt (och kan skrivas som chiff-chaff chiff-chaff etcetera). Gransångaren i min trädgård upprepar sitt monotona chiff-chaff 8-10 gånger, men jag har hört räcker på 3-17 gånger. I hela Europa ökar gransångaren alltså på lövsångarens bekostnad.

Koltrasten hittar vi på olika ställen beroende på om vi märkt på vintern (återfynd från Finland) och på sommaren (återfynd från Holland och England). Vår tolkning är att hela koltrastpopulationen i norra Europa flyttar 100 mil mot sydväst på hösten och tvärtom på våren. Koltrastar kan också övervintra, dvs stanna på samma ställe hela året. Övervintrande koltrastar finns i storstaden Göteborg, men fler observationer och återfynd måste till för att säkerställa detta. Vi tror inte koltrastarna övervintrar i Sotenäs för vi har en period då man knappt ser några koltrastar. I år inföll den i början av september.

Om det är korrekt så hade våra dragit då till England och först lite senare kom koltrastar österifrån. Om vi får ringmärka längre på hösten kan vi nog lösa detta.

Foto G Selstam

Några ord om formalia: Det är Ringmärkningscentralen som ger tillstånd för ringmärkning dvs fångstsätt, tider, locka med spel och licens för enskilda personer. Vi har allmänt tillstånd för att fånga med slöjnet och vissa arter får vi fånga med fällor i Ramsvik. Vi har fått utökat till hela Sotenäs för gulspurv och nattskärna. Vi märker också på två platser i Göteborg och Vänern för att kunna plocka fåstingar där (ett av våra projekt) fram till 15 oktober. Vi hoppas på en viss utökning av ringmärkningstiden nästa år.

Fästingprojektet: Vi har jobbat mycket med att samla fåstingar de senaste åren. I år har vi verkligen plockat många. Till dags dato har vi plockat hela 1200 fåstingar och för alla har vi noterat fågelart, tid, datum och vi har också väderdata att korrelera mot. Antagligen är detta största samlingen av fåstingar på fåglar för en enstaka lokal i världen. Det är tredje året vi samlar. På vårt årsmöte i mars (datum ej bestämt) kommer Dr Peter Wilhelmsson, Linköpings universitet att redogöra för och berätta om fåstingarnas olika smittor och redogöra för analyserna av fåstingarna i Grosshamn. Dessutom har det gjorts artbestämningar av fåstingarna och detta blir också intressant att höra om. Tidigare trodde vi att alla fåstingar tillhörde arten Ixodes, men nu har fler arter kunnat fastställas hos fåglar (opublicerat). Mycket välkomna till vårt årsmöte i mars 2018 att lyssna på detta föredrag (titel och datum kommer senare) och även annat.

Foto A Roth och T Bergström

Årsrapporten kommer vi att sammanställa i slutet av oktober och skickas ut när den är klar. Då kommer statistik på arter och andra data.

Fångstdata. Vi har gjort statistisk undersökning på hur effektiva våra 27 fångstnät är i Grosshamn. Det visar sig att nätet längst norrut (Rosnätet) gav 120 fåglar medan nätet längst söderut (Hällnätet) endast gav 10 fåglar under hela säsongen. Några av de som ger få fåglar kommer vi att byta mot andra platser, men det är också så att vi fångar olika arter på olika ställen. Till exempel fångar vi sävsparv och rörsångare i Bunkernätet, medan stenskvätta och ängspiplärka fastnar i Fältnäten. Vilka nät vi ska ha säsongen 2018 kommer vi att diskutera så vi optimerar vårt arbete, men det är också

intressant att ha samma nät uppe, även om de ger få fåglar, eftersom vi då kan se förändringar över flera år.

Stenskvätta från fältnätet

Väderdata i Grosshamn samlas sedan två år. Vi har nu lagt väderdata på hemsidan och det är öppet för alla. Gå in på vår hemsida och tryck på knappen längst högerut: "Weather". När du trycker där ser du vindstyrka, temperatur, vindriktning, luftfuktighet, regn och flera andra parametrar. Välkommen att checka läget innan du åker till Grosshamn. Vi har sponsrats och har dessa väderdata som vi ska korrelera till våra observationer.

Frågor. Om någon har frågor om fåglar och om vår verksamhet så välkomna att skicka till exempelvis info@grosshamn.se Vi ska försöka besvara frågorna.

(Detta utskick sammanställt av Gunnar S)